

I. LETNIK — 3. ŠTEVILKA,
DECEMBER 1976

Naša SKUPNOST

glasilo szcl ljubljana moste-polje

25. Maj

UMETNIŠKA PRILOGA

Stara prijateljstva so najlepša — Foto: SG

Pred drugim letom izhajanja naše druge priloge

25. MAJ, umetniška priloga Nsk, je v prvem letu svojega življenja prišla trikrat v roke našim bralcem. Borih 24 strani! — bo kdo rekel. Da, in vendar se je mnogim priznanim avtorjem, ki smo jih začeli v Nsk predstavljati že pred dvema letoma, pridružila dobra deseterica »novih«! Ne sicer samo doslej neznanih, vendar tudi več prav takih — celo toliko več, da je morala komisija pri uredniškem odboru Nsk v skrbi za širino odpiranja in za kvaliteto nekaterim že reči spodbudno besedo: Ne odnehajte poskušati, a še ne moremo objaviti.

Pri vseh ne izrednih, a spontanih začetkih pa je člane komisije spodbujalo predvsem to, da so se našemu pozivu k sodelovanju odzvali tako borci in aktivisti z zapisi svojih spominov kot mladi iz šol in delovnih kolektivov v odkriti težnji po izpovedi ali pripovedi pa tudi likovni in fotografski amaterji. To dokazuje živo nadaljevanje zgodovinskih dokazov ustvarjalne moči našega človeka, ki je prisotna povsod tam, kjer smo to tudi predvidevali in pričakovali. Dokazuje pa tudi, da se bodo morale tem prizadevanjem še bolj prilagoditi vse organizirane zavestne sile. In teh ni malo. Naj spomnimo samo, da se bodo glasilom šol in delovnih kolektivov ter občinski konferenci ZSMS morale najbrž pridružiti vsaj še občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij ter občinska kulturna in izobraževalna skupnost pa družbenopolitične organizacije, kjerkoli delujejo. Vsaj te — smo zapisali zato, ker gre za podporo spodbudi, ki je že živa v delovnih kolektivih, po šolah, po krajevnih skupnostih. Ta spodbuda akcentuira tudi pisce ali hranitelje del iz let delavskega in narodnoosvobodilnega boja, ki so dolžni ohraniti našim zanamcem vse, kar je bilo ali je vrednega takega ali drugačnega zapisa.

Vsi ti premnogi ustvarjalci so vredni splošne pozornosti, komisija pri uredniškem odboru Nsk pa obljublja, da bo z vso pozornostjo prisluhnila tem dosežkom in jih po svojih možnostih tudi posredovala javnosti. Prav zato bo že prihodnje leto izdala več številčk priloge 25. MAJ kot letos. Pričakuje pa, da bodo šole in delovni kolektivi, ki izdajajo svoja glasila, pošiljali vse številke na naslov uredništva Naše skupnosti. Prav tako komisija pričakuje razumevanje avtorjev, da vseh prispevkov najbrž tudi naprej ne bo mogla objavljati — vsaj ne takoj — kajti 25. MAJ odpira strani čimveč ustvarjalnim občanom, pri čemer mora priloga napredovati tudi sama, napredek pa pomeni brušenje v težnji po čimvečji kakovosti prispevkov.

Mimogrede: Vsa objavljena dela tudi honoriramo, vendar bolj simbolično, zavedajoč se, da to ni in naj ne bo stimulans ustvarjanja.

Vsem, ki ste že sodelovali v prilogi, pa vsem novim sodelavcem in kajpak našim bralcem želimo v novem letu obilo delovnih uspehov!

Komisija pri uredniškem odboru Naše skupnosti

NAŠA SKUPNOST — 25. MAJ

Umetniška priloga. Ureja komisija pri uredniškem odboru Nsk, zanjo odgovarja Marjan Moškič.

BRANKO ŽUŽEK — Rodil se je leta 1921 na Selu, se že kot otrok s starši selil v Moste in na Kodeljevo in tu je sprejemal prva nepozabna spoznanja v življenju. Že med nadaljnjim šolanjem je začel pesniti in pesem ga odtlej spremlja vseskozi, tudi kot novinarja. Piše predvsem izpovedno liriko, ki jo je doslej objavil v treh zbirkah in iz njegove druge pesniške zbirke Moja pokrajina smo vam izbrali pesem

Kadar izgubiš

še zadnje želje,
čakajo daljave
nepotešene.
Če je hrepenenje
zlat jesenski list,
naj ostane!
Če je hrepenenje
droben slakov svet,
naj ostane!

Želeti moramo,
kot mora
drevje brsteti.
Želeti moramo,
kot morajo
vode hiteti.
In moramo
v belih nočeh želeti,
želeti
v jutru in dnevu,
želeti
v ljubezni in strahu,
želeti moramo
svit otroških oči
in dobre sanje —
in nikoli
ne smemo
nehati želeti!

Iz tretje pesniške zbirke Steklena krogla objavljamo pesem

Ta dan

Vozimo se s stroji,
pogovarjamo se z njimi,
stroji svetujejo, delajo,
nadomestujejo,
pojo, drviijo, rohnijo;
v nas so
alfa in omega.

Dolčas te tare —
s tabo je stroj:
kramljata o številkah,
o tvari zemlje, vesolja,
o živih in mrtvih stvareh,
spočetih
v našem stremuštvi. —
Naj v tvojo trpkost
zlije stroj
v 220 voltni oktavi
zven in srd generacije,
ki jo na srcu nosimo
v gluho prihodnost...
Žolčnost,
kruta, nesmiselna.
Pa čuden humor iz strahu,
da bo človek nekoč
jermal v posteljo stroj,
da bo porajal
pločevinaste otroke,
zvarjene iz vijakov in pincet,
da bo pred smrtjo
iz njegovih najlonskih žil
odteklo
umazano strojno olje...

Mnogo tudi prevaja, prireja in piše za mladino — najraje v verzih, a tudi v prozi. Iz njegove zbirke črtic iz mladosti Kruh moje matere smo izbrali črtico

Daljni obrazi

Ob tej uri se oko davnega spomina zagleda v sončno luč jutranje svetlobe, ki je zlatila predmestne ulice, pročelja nizkih hišic, rože v oknih in prah naše slepe ulice. Bilo je v tistih letih, ko je mož z leseno nogo kričal pod okni: »Jesih, jesih...« Na pritlikavem vozičku, ki je bil vanj vpregel oslička, je tavoril sod kisa. In gospodinja so z lonci pritekale na cesto. Kmalu je mož potegnil živinče. In z drugega konca ulice, od daleč sem slišal njegov pojemajoči: »jesih«.

Tedaj se pred menoj zvrsti vsa galerija daljnih obrazov. Najprej Korelček. Sosedov fantek. Mati je bila garaška žena, ki je ob zapitem možu

rad posedal pred hišo in mežikal v sonce, babica pa je delala na vrtu in pela. Tako čudno je bilo, kadar sem poslušal njen visoki, ostareli glasek: »Sijaj, sijaj sončece na moje drobno srčece.« Vselej sem se nasmešnil. Kako da ne? Ima res sosedka Rozika v tako visoki starosti še vedno »drobno srčece«?

In v eno njenih malih okenc smo nekoč fantje brcnili žogo. Šipe so zažvenketale in razbežali smo se. Proti večeru me je dedek spraševal, če kaj vem, kdo da je v njegovo okno zalučal »gožo«.

Z očesom nisem trenil. Mladost, mladost — in ena prvih laži...

Daljni obrazi moje mladosti. Zbledeli ste v ločnici med biti in ne biti. Niste živeli življenja, ali pa je bilo vaše življenje vendar lepše? Kdo si je upal z eno mislijo seči v vaš svet? Meni pa ste poslikali mladost, da je bilo veselje!

Za Majarončkovno smo otroci hodili v procesiji. Danes ne vem več, menda je tudi pila. In na vseh svojih poteh se je na glas pogovarjala z nekom, ki ga nismo videli, pa naj smo se še tako ozirali po ulici. Postarna ženica je nosila klobuk s širokimi krajci, za trakom pa rožice in rožice, cel venček, pa še pisane papirnate trakove vmes. Včasih se je sredi samogovora zasukala na peti in s pestjo zažugala rajdi otrok. Strah nam je zlezel v hlačke. Žena pa je že stopala dalje in nadaljevala čudežni samoprepir.

Pa je vse minilo. Po vrsti so se utrnili Korelček, Žane, Jesihar, Majarončkova... Tudi Roberta že dolgo nisem videl. Rad ga imam. Seveda, zima je in si tudi s palico ne upa na cesto. Že otroka je bolezen hudo zaznamovala. Z leti je postal možak, zraven pa tak otrok, da bo res nebeško kraljestvo njegovo, če sploh je. Vsaj zanj si želim, da bi bilo.

Robert pogosto hodi na pokopališče. Življenje pozna bolje kot mi vsi in sta si s smrtjo bliže. Ni ga pogreba, da bi Robert manjkal. In ne vem, če je še kdo na svetu tako dober. Nekoč je sredi mostu pobral pohojenega vrabčka. Tudi iskric življenja ni bilo več v živalici. Pobral ga je Robert in vzdihnil: »Ubogi ptiček!« Božal ga je, odnesel njegovo negibno telesce v travo na breg Ljubljanice in v njegovih očeh je zasijal blaženi mir.

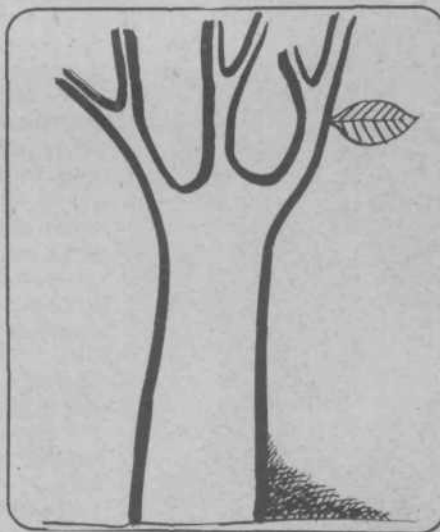
Robert je pesnik.

Pohajal je oni dan z verskim premaknjencem, z roko pod roko. Pred cerkvijo je sopotnik strumno udaril s petami skupaj, se sunkovito priklonil in se trikrat prekrizal.

Robert se je malce zdrzil, postrani je pogledal pobožnega moža, potlej pa še sam napravil križ. No ja, zakaj pa ne!

Da bi le kmalu posijalo sonce, da bi osušilo pota, da bi Robert spet prišel na cesto in pozdravil: »Bog daj lep dan!«

Lep dan za nas vse, ki živimo skupaj in je vsak od nas čuden, dober in slab v isti sapi, in vendar lep, človeški. Vsak s svojim življenjem, obrtnim v to ali ono stran, s tako ali drugačno bolečino, ki je hkrati bolečina vseh nas.

že zdavnaj izpustila iz rok vajeti družinskega življenja. Od »tam« smo vsak dan slišali krik in vik, in pravili so, da jih oče tepe... Sončnega jutra je pritekla na ulico Korelček z nočno posodo. Postavil jo je na sredo ceste in sedel nanjo. Kot da v hiši ni bilo miru za ubogo človeško potrebo

In je na cesto pri kolovratil njegov oče. Korelček je zgrabil za ročaj nočne posode, izlil lužico, si črepinjo poveznil na glavo in zbežal na bližnji skedenj.

Okrog poldneva je prihajal na cesto Žane. Strajce ni nikoli zatlačil za hlače. Segala mu je do kolen in bos je bil. Žane se je že bril. Bril pa je tudi norce iz ljudi. Vedeli smo, da je malce čez les, toda govorili so, da »ni nevaren«.

Spakoval se je, poplesaval med hišami. Ko pa smo otroci zapeli: »Žane iz Ljubljane 'ma hlače preklane,« se je hudo razjezil. Kar je dosegel, je zgrabil, grudo zemlje, lato, ki jo je bil iztrgal iz ograje, ali konjsko figo. To smo bežali!

V šolo je bilo precej daleč in smo imeli med potjo časa na pretek. Radi smo vzeli na piko Genovefo, ki je gledala navzkriž. »Daj,« smo

Rodil se je 29. decembra 1910 v Otočah pri Celovcu, od koder se je z materjo kmalu preselil v Zalog pri Ljubljani. Že v srednji šoli se je vključil v napredne študentske organizacije, po vpisu na filozofsko fakulteto pa se je ves posvetil revolucionarnemu delavskemu gibanju. Leta 1932 je postal član komunistične partije in je ves predvojni čas bil eden najagilnejših partijskih delavcev na raznih področjih partijskega dela v okolici Ljubljane in v njej sami.

Posebno zaslužen je bil v delu z mladino in bil med organizatorji predvojne SKOJ v Zalogu, Polju in okolici. Bil je zelo aktiven v delavskih kulturno-prosvetnih društvih Svoboda in Vzajemnost. Ko so socialisti in komunisti zmagali na občinskih volitvah na Javorniku pri Jesenicah, je postal Adolf Jakhel po nalogu CK KPS tajnik te občine. Od predvojnih režimov je bil preganjan in leta 1940 tudi zaprt. Bil je član rajonskega komiteja KPS za Polje, član okrožnega komiteja Ljubljana in član komiteja pri CK KPS.

Takoj prve dni po prihodu italijanskih okupatorjev se je moral umakniti v ilegalo. Centralni komitej KP ga je kot sposobnega organizatorja poslal poleti 1941 v Grosuplje. Tam je postal sekretar okrožnega komiteja KPS in kot tak organiziral in vodil OF. Novembra leta 1941 je organiziral Grosupeljsko partizansko četo, ki je pod njegovim vodstvom izvršila večje število oboroženih napadov in sabotažnih akcij. Prve dni januarja leta 1942 se je priključil II. štajerskemu bataljonu.

Dne 6. januarja 1942 je bil pri napadu na italijansko postojanko na Turjaku teže ranjen in za posledicami te rane je 8. januarja 1942 umrl v Medvedjici pri Grosupljem.

Literarna zapuščina Adolfa Jakhla

Med tiste vodilne revolucionarje, ki so veliko prispevali, da je vzhodno obrobje Ljubljane med narodnoosvobodilno vojno in socialistično revolucijo pridobilo sloves enega najbolj zavednih območij Slovenije, spada tudi Adolf Jakhel. Zato so v njegov spomin poimenovali novo osnovno šolo v Zalogu. Ob obletnici njegove smrti pa bodo v avli te šole odkrili spominski doprni kip, delo akademskega kiparja Antona Sigulina, Jakhlovega mladostnega prijatelja in sodelavca v revolucionarnem delu.

O Jakhlu vemo razmeroma malo. Pred vojno je deloval v največji tajnosti in pogosto niti njegovi najbližji sodelavci niso vedeli, kaj dela in kje. Po komaj dveh mesecih partizanstva pa je umrl in kasnejši dogodki so nekako zasenčili tiste prve partizanske pionirske čase.

Več pa vemo o njegovih literarnih poskusih v dijaških in študentskih letih. Šele pri zbiranju gradiva za brošuro o njegovi življenjski poti smo odkrili, da bi rad postal pisatelj, pa mu ni bilo dano, ker se je z vso vnemo posvetil revolucionarnemu delu. Tako za izpopolnjevanje v pisateljevanju ni imel mnogo časa.

Kljub temu je zapustil nekaj literarne zapuščine, katero hranita njegova žena ter Jakhlov razrednik od četrtega do osmega razreda gimnazije. Njegova žena je ohranila 158 strani rokopisa v obsegu pisarniškega papirja. Zvezek Jakhlovih slovenskih šolskih nalog pa ima že štirideset let Roman Savnik, znan slovenski geograf ter njegov razrednik. Pozimi 1929. leta sta nekega dne v zbornici celjske gimnazije sedela Roman Savnik in zgodovinar Janko Orožen. Šolski sluga je prinesel koš starega papirja, da bi z njim podkuril peč. Ko ga je stresel, je Savnik opazil Jakhlov zvezek. Spomnil se je, kako razgibane misli je imel Jakhel in kako jih je prelivljal na papir. Zato je zvezek vzel in ga spravil. Leta 1970 je povsem slučajno zvedel za

naslov Jakhlovega polbrata. Poslal mu je zvezek za spomin, ta pa ga je izročil Jakhlovi hčerki Miri. Zanimanje za zvezek svojega učenca je nedvomen dokaz,

Doprni kip Adolfa Jakhla — delo akademskega kiparja Antona Sigulina

kakšna izjemna osebnost je bil Jakhel že kot dijak.

V tem zvezku so bile Jakhlove šolske naloge iz sedmega razreda gimnazije, v katero je hodil v šolskem letu 1928—1929. Ni znano, ali je bil tedaj član kake levičarske mladinske organizacije, toda iz vsebine njegovih nalog lahko trdimo, da je bil po prepričanju marksist.

Najbolj zanimiva je naloga, ki jo je napisal 27. novembra 1928. leta, torej le sedemintrideset dni pred šestojanuarsko

diktaturo. Kasneje je pisal za spoznanje manj odkrito, kar pomeni, da so ga opozorili, naj bo manj odkrit in oster.

Kot je znano, so dijaki pisali šolske naloge eno samo šolsko uro. Jakhlove naloge so zelo dolge, kar kaže, s kakšno vnemo jih je pisal. V že omenjeni šolski nalogi Svetovni mir in njegov pomen za človeštvo, je zapisal:

»Vera mora biti v nas, vera, da se bomo nekoč zlili z milijoni v vez bratstva in miru, da se bomo z milijoni prerodili v apostole pravice. Orali bomo ledino in bomo morda vendar doživeli praznik bratskih objemov. A če ne mi, bodo naši sinovi, vnuki in pravnuki pogledali v obraz miru in pravici. Vstalo bo in mora vstati življenje, kjer bo beda neznana stvar in kjer bo vojna živela samo še v pravljicah, kjer bo krivica pozabljena počivala v noči preteklosti...«

Ali:

»Kako bomo odpravili nadvlado, ki tišči manjše narode, kdaj bosta padla hegemonija in imperializem, kdaj bo zadnji narod v Afriki in Aziji stopil v zvezo miru in svobode?»

Odpravimo socialno zlo, dvignimo moralno, ljubezen in pravičnost večini zakrnjenih src...

Rešite delavca, rešite kmeta, rešite narode tiranstva, uvedite poleg svobode zemlje tudi svobode duha! Kaj nam pomagata industrija in trgovina, če niso uravnotežene duše in če ni blaginje? Konkurenca med tovarnami in med prometom rodi vojne in ne more biti namen, blagoslov miru.«

Adolf Jakhl je maturiral leta 1930 in se nato iz Celja preselil v Zalog. Vpisal se je na filozofsko fakulteto ljubljanske univerze in tam dve leti študiral slavistiko. V tem času je stanoval pri materi, ki se je 1921. leta poročila in rodila 1923. leta še enega sina. Družina je stanovala v nekdanih vojaških barakah, kjer so bila stanovanja zelo draga. Tudi primanjkovalo jih je. Tu so živeli ljudje z različnimi usodami in se s težavo prebijali skozi življenje.

Iz tega okolja je vzel snov za povest Drvo v bregu s pripisom: Zaloške barake 1930. V istem razdobju je napisal osnutek druge povesti s podobnim gradivom z naslovom Iz teme.

V njiju najdemo odsev pisateljevih doživetij iz mladostnih let. Glavni junak je deček, ki dorašča ob bolehnih materi, revni delavki iz barak. Oče ju je zapustil in odšel v Ameriko ter tam izginil. Zato si deček poišče prijatelje med brezdomci primorskih beguncev.

V obeh delih se kaže vpliv Ivana Cankarja — socialista. Toda Jakhl gre še korak dlje od vzornika (er še bolj odkrito piše o socialnih krivicah). V enem zvezku najdemo tudi rusko pesem »Junak Svjatorgor«. Jakhel je kot slavist brez dvoma moral vsaj za silo poznati ruščino, toda ob tem je lahko še nekaj drugega. To je bila doba idej velikega oktobra. Tisti, ki so se poglobljeno ukvarjali z ruskim jezikom, so nedvomno izražali podporo tem idejam ter pripadnost velikim družbenim spremembam v tej državi.

Med Jakhlovo literarno zapuščino najdemo tudi kratko igro V zarjo. Gre za dve inačici, ena je napisana na roko, druga pa s strojem. Rokopis nosi pripis Celje 1929. Obe se le malo razlikujeta. V prvi nastopa šest igralcev, v drugi pa pet. V prvi je tudi dekle in ob njej razvija Jakhel ljubezensko idilo. V drugi ženske vloge ni več, pa tudi idile ne. Tako postane igra značilna agitka

(nadaljevanje s 3. strani)

tistih časov, v katerih so napredni ljudje opozarjali gledalce na krivičnost kapitalističnega družbenega reda. Niso pa omenili, da ga je treba odpraviti in zamenjati s pravičnejšim, ker bi tedaj cenzura prepo-vedala igri, pisca, režiserja, igralce, orga- nizadorje pa bi izgnali.

Verjetno so Jakhlovo igro nekeje name- ravaliti igrati ali pa so jo tudi že uprizorili. To sklepamo zato, ker je bila pretipkana. K imenom nastopajočih oseb je nekdo s svinčnikom pripisal priimke igralcev. Za- radi izrabljenosti papirja lahko razberemo samo dva priimka. Lojzeta naj bi igral Pavšič, Andreja pa Skitek.

Igra prikazuje tri dijake, ki bi radi ustva- rili »kraljestvo novega rodu«, pri tem pa naletijo na zapitega tovarniškega težaka in na romarja, ki se je vrnil domov kot sta- rec. Ta dva dijakom pripovedujeta, da ni mogoče spremeniti ljudi brez spremembe družbenega reda.

Iz spominov njegovih sodobnikov zve- mo, da je Jakhel tudi v kasnejših letih, ko je že opustil študij in se ves posvetil revolucionarnemu delu, veliko pisal. S svojimi deli, katera je prebiral svojcem in prijateljem, ni bil nikoli zadovoljen in jih je sproti uničeval. Kljub temu pa so mu 1931. ali 1932. leta sprejeli pri Vodnikovih družbi, kjer je bil takrat urednik pokojni Janko Kar- lin, neko povest o življenju »barakarjev« v Zalogu. Zakaj ni bila objavljena, ni znano. Morda je to preprečila režimska cenzura. Ne vemo tudi, ali je rokopis ohranjen ali ne. Brez dvoma bi bilo pomembno, če bi ga našli.

Jakhlova dela niso kakšne izpopolnjene in izbrušene literarne stvaritve, so pa dokument časa, v katerem so nastala. Kot taka bi spadala v kako ustanovo, ki se na znanstveni ravni ukvarja z zgodovino re- volucionarnega gibanja ali literarno zgo- dovino, morda pa bi kaj lahko tudi objavili.

Jakhlov pomen je tudi v tem, da je s svo- jimi literarnimi prispevki vplival na takrat- nega dijaka celjske gimnazije Vladimira Pavšiča, pozneje partizanskega pesnika Mateja Bora.

MILE PAVLIN

TRI PARTIZANSKE

Ko je tovariš Edvard Kardelj-Bevc potoval iz Kočevskega Roga v vrhovno poveljstvo v Bosansko krajino, ga je spremljala skupina borcev zaščitne enote vojaško političnega vodstva NOV in PO Slovenije.

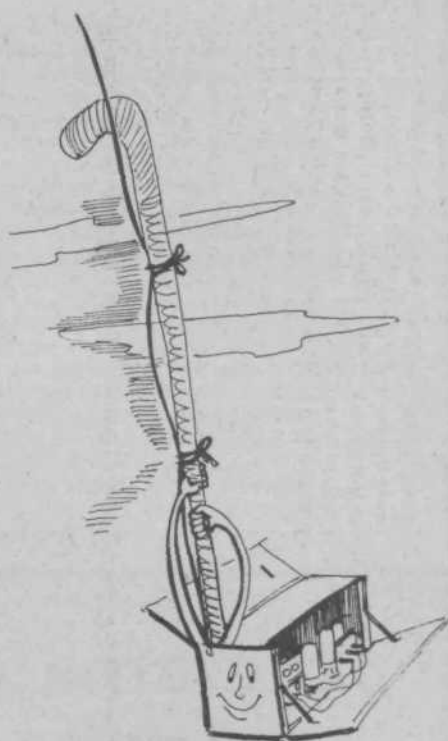
S seboj so imeli tudi radiododajno postajo s katero naj bi vzpostavili zvezo s partizanskim vodstvom v Kočev- skem Rogu.

Ker pa je bila pot naporna, je tovariš Kardelj jahal na konju, radiopostaja ter ostala oprema pa je bila v pratežu na drugem konju. Tukaj se je znašla tudi palica tovariša Kardelja, katero je upo- rabljajal pri hoji. Na področju planine V. Kapele so morali vzpostaviti radijsko zvezo s Kočevskim Rogom. Radiotele- grafistu to ni uspelo. Tedaj se domisli Anton Sotlar-Slika, da je treba visoko dvigniti anteno, katera se je vlekla po tleh. Kaj storiti? Vzame palico tovariša Kardelja ter nanjo pritrdi anteno. In zveza je bila vzpostavljena. Tedaj se zasliši povelje. »Palica tovariša Kardelja na- prej!«

Drugi glas odgovori: »Palice ni.«

Povelje se ponovi: »Palica tovariša Kardelja naprej!«

In Slika odgovori: »Palica tovariša Kardelja ne more naprej, ker je postala antena.«

Od jeseni 1942 do spomladi 1943 je bila zaščitna vojaška četa političnega vodstva v Dolomitih.

Hrano je četa dobivala iz »Polhove baze«. (po intendantu Lojzu Draksler- ju-Polhu). Nekega dne so nas določili, da moramo po meso v kraj Bezenica, kjer je bila »klavnica.«

In tako smo korakali štirje prekaljeni borci po gozdni poti v Beznico. Kar za- slišimo: »Chi va là!« Kot na povelje se vsi naenkrat obrnemo in v dir do prvega ovinka, tu pa v jarek. Ko tako opazuje- mo, zaslišimo »J ala.« In kaj zagleda- mo? Kmeta z volovsko vprego. Tega dogodka do danes ni odkril še nihče. Toda, kaj hočemo, tudi takšna »junaš- tva« so se dogajala.

Po slavni bitki na Jančah konec maja leta 1942 se je naš bataljon, neke noči pomikal pod vasjo Janče—Gaberje proti dolini Besnice. Moja četa (3. četa »Šiško- vega bataljona« — po komandantu Šišku) je bila v predhodnici.

Po večdnevnih borbah ter prečutih nočeh so bili vsi borci do skrajnosti utru- jeni. Na kratkem počitku, ki je bil seveda kar stoje, se je Miloš, naš hrabri mitralje- zec, usedel ter v hipu zaspa. Ko se je noč bližala jutru, zbudi Miloša ropot porcij, opreme in orožja. Še ves zaspan počasi vstane, vrže mitraljez na ramo, vstopi v kolono in nadaljuje pot v dolino. Nena- doma spozna, da hodi v nemški koloni. »Kaj sedaj?« Skoči za grm ter počepne. »Gema Weiter kamerad!« zavpije nekdo iz kolone. Miloš pa nič — ter nadaljuje »s potrebo«. Ko mu je nemška kolona izgi- nila izpred oči, jo ucvre čez drn in strn. Kmalu dohiti svoj bataljon in se mu prikl- ljuči, kakor da se ni nič zgodilo.

Meni je to prigoda povedal šele v naši bazi na Polici in to hladnokrvno, kot je to znal le on.

Franz Sotlar-Pavijan

Ilustriral Janez Ošaben

Dedek Mraz je prišel v Ljubljano in se izgubil. Lepo se je pripeljal v starem razmajanem kombiju dol po Titovi in zavil na Gospodarsko razstavišče. Tam pa so ga začudeno pogledali in rekli:

»Letos pa ne bo tukaj nič.«

Dedek Mraz se je v zadregi prijel za brado in globoko pomislil, se dvakrat prestopil in odločil:

»Moje spremstvo počaka tukaj, jaz pa se pozanimam, kako in kaj.«

In je odšel do pristojnih organov. In je bila dolga pot. Iz prve pisarne so ga takoj

uradnih opravkih, »je bil stari mož kar malo užaljen, da ga ljudje poznajo samo takrat, ko jim nosi darila. Pa se je vseeno zdelo, da mu miličnik verjame bolj na videz kot na besedo.

Medtem so se uradne ure že končale in dedek Mraz je bil že tako utrujen, da se je sklenil vrniti z »zelencem«. Ljudje so se ravno vračali iz služb in je bilo veliko pririvanja in hudovanja.

Voznik avtobusa ga je grdo pogledal in rekel, da ima že dosti ljudi ki še vedno plačujejo po starem in naj da takoj še

za zajčki in jih vlekel za brke in lep čas je trajalo, da so se vsi pomirili. Nazadnje je miličnik pripeljal še izgubljenega palčka, potem so polegali po sedežih in zaspali. Naslednje jutro že navsezgodaj je dedek Mraz v sedmi pisarni zvedel, da bo letos romal v vsako krajevno skupnost posebej in naj se pod nosom obriše, če misli, da se bo vozil s povorko po mestu. Ko je odhajal, pa so ga še sumljivo pogledali in rekli, da ves ta »rompopom« preveč spominja na Miklavža in da bo treba vso stvar še temeljito premisliti.

To je bil res hud udarec za ubogega dedka, saj se je počutil kot potencialni kandidat za med staro šaro. Spomnil se je, kako se je včasih s tremi vozovi in več peljal od magistrata čez Tromostovje, Wolfovi in Titovi, na obeh straneh pa staro in mlado. Otroci so rdečih ličk in žarečih oči opazovali pravljčni prizor...

»... Oh, ja. Lani na Gospodarskem razstavišču je bilo vse preveč prerivanja in zmede in ni čudno, če so bile pritožbe na slabo organizacijo. Otroci me vsako leto komaj čakajo, potem pa takole. Im. nato pa ti še pravijo, da bo treba vso stvar še temeljito premisliti... Mi bodo že otroci povedali, ali sem ali nisem.«

Take in podobne misli so gubale čelo dedku Mrazu, ko je stopal po ljubljanskih ulicah, si ogledoval izložbe in tuhtal, ali bo prišel skozi, ker so cene tako narasle. Vmes je rahlo pokašljeval zaradi smoga. Znočilo se je. Obrisi njegove sključene postave so se v megli vedno bolj redčili in začel je pršiti droben dež. Ko je šel mimo Ria, so ven vrgli pijanca, ki je obsedel na spolzkem pločniku in še dolgo mozgal, ali je šel pravkar mimo res dedek Mraz.

»Pha, če bi bil on, bi dal za liter,« in je odkrevsal v nasprotno smer.

DARJA

Pravljica

poslali v drugo pisarno, ker prva pisarna tako ali tako ni nikoli prava. Druga pisarna je prava, če ima človek izredno srečo, v tretji pisarni so rekli, naj pride jutri, ali pa naj gre... v četrto pisarno je stopil dedek Mraz že dokaj razburjen, pa ni bilo vseeno nič, ker je bil glavni na seji, v peto pisarno pa sploh ni stopil, ker je imela na vratih številko trinajst.

Na poti v šesto pisarno ga je ustavil miličnik in ga legitimiral. »Jaz sem dedek Mraz in noben klatež, tukaj pa sem po

petdeset para. Dedek se je zmedel ob hudih besedah, ki jih ni bil vajen (saj po Triglavu ne vozijo avtobusi) in se je željno oziral za kakšnim praznim stolom, da se usede in oddahne od vsega hudega. Pa je celo pot stal na eni nogi in se potil v vročem kožuhi.

Na Gospodarskem razstavišču pa ga je čakala še ena bridkost. Snegulčica je jokala, ker se je bala, da dedka ne bo več nazaj, en palček se je zgubil (kdor ga najde, naj ga ča naza), medved se je podil

Jaz

Sneg. Sneg. Sneg.
Ti beli, kristalni sneg!
Le padajte v globine
bele snežinke,
posute s sladkorjem.
Toda tu, pri nas
je vse mrtvo, pusto
Le jaz sedim ob bregu.
Tu sem samo jaz.
Ostal sem sam,
nikogar ni več
na tem svetu.
Jaz sem tisti,
ki vam je lepe
dobrodošlice pel.
Kaj ni bilo takrat
lepo,
ki nas je polno okrog
jezu, hiš, travnikov bilo.

Reka

Sprehajam se ob reki. Ob njej čutim radost in prešernost. Ničkoli-kokrat smo se odžejali ter nosili mami polne posode vode. V poletnih mesecih, v času šolskih počitnic, smo večino časa preživali ob reki. Na lepih, čistih sipinah smo pretegovali od sonca zagorele ude, se hladili v bistri vodi.

Pozimi je reko prekril led. Bila je kot užaljena nevesta ženinu — mrazu... Ledene sveče na težko sklonjenih vrbovih vejah so bile podobne dragocenim diademom, njena obleka pa je bila iz krhkega, kristalno čistega ledu, ki je pričal o nedolžnosti reke. Temu času, tej poroki, ko je naravo prekrila bela odeja, tej nevedti smo bili v nadlego samo otroci. Drsalci in padali smo po njeni poročni obleki, ji lomili prelep pajčolan in vlečko in vsi razgreti lizali njene prelepe ogrlice in diademe. Mraza se nismo bali. Nevesti je vsako jutro mraz z lahkoto popravil storjeno škodo... Napravil ji je še daljšo vlečko, še lepši pajčolan, še lepše ogrlice...

V začetku hladna in zaradi snežnice še kalna se je reka počasi zbitrila in otoplila.

O reka! Tako brhka in zapeljiva! Kako razigrano si lovila sončne žarke in me z njimi nagajivo slepila, kadar sem predolgo zrla na tvojo gladino ter opazovala poslednji ples enodnevnic! Koliko si me naučila! Koliko življenjskih resnic sem spoznala ob tebi! Kako se ti naj zahvalim za vse tiste srečne trenutke, ki sem jih doživljala s teboj? Kako naj ti pomagam danes, ko umiraš pred mojimi očmi, ko je tvoj smrtni boj sicer tih — pa vendar neizprosni, obtožujoč. Ali obtožuješ tudi mene, ki sem ti vedno bila prava prijateljica, te vedno spoštovala in znala ceniti? Umiraš, umiraš pred mojimi očmi. Tvoje čiste sipine so izginile, kot da te je sram kazati umazani prod, tako si ga skrila na dno ter pokrila z industrijskimi algami in mahom. O reka! S teboj umira tudi del mene. Umira tudi moje otroštvo in počutim se staro. Da, zelo staro...

DRAGICA GODLER
SCTP

Zaledeneli sen — Foto: AM

Miki

Kličejo ga Miki. To ime nima nobene zveze z Miki miško. Mama pravi, da je tak hajduk, da bi vsako minuto zaslužil »focko«. Vendar bi bilo to težko izvedljivo, kajti osmošolca, ki je za dve glavi višji od tebe, težko »focneš«.

Seveda mame rade pretiravajo. Ko je šel Miki nekoč od doma za dva dni, je tako jokala, češ: »Sedaj pa ne bo nikogar, da bi se prepirala z njim.«

Miki je postaven fant, modrih oči in rjavih, kodrastih las. Sicer pa je »frajer« od glave do pete. »Oguljene kavbojke, še bolj zguljena majica, moderni »špičaki«, to so stvari, ki jih Miki najraje nosi.

Nikdar ne kadil in ne pije. Razen, če mu kdo ponudi. Ponudi mu pa vsak. Vsak dan od šestih naprej je v mladinskem klubu, ki so ga uredili v neki razmajani šupi zraven smetišča.

»Iz gostilne smo privlekli polomljeno mizo, občina nam je dala za stole in mize, stene smo prelepili s

plakati, pa je bilo,« pripoveduje Miki.

Sošolci pravijo, da je Miki v redu fant. Rad ti posodi, če ga prosiš, tudi denar. Prav lahko ga ogoljufaš. Vendar tega ne počno, vsaj tako pravijo, kajti Miki je v razredu zelo priljubljen.

Hodi v glasbeno šolo. »Čez sedem let vse prav pride,« si misli in upa, da bo nekoč slaven popevkar. S kitaro »sveti« na vseh proslavah, saj je edini na šoli, ki jo zna igrati. Večkrat v družbi zaigra nanjo, včasih tudi za poje.

Pravijo, da bo diplomat, saj tako spretno vrti jezik, da mu nihče na šoli ni kos.

Sam pravi, da bo šel na gimnazijo, potlej bo pa videl, kaj bo.

Ga želite spoznati?

Pojdite v novo naselje za Bežigradom in povprašajte, kje je tisti Miki, ki igra kitaro. Vsi ga poznajo.

MARKO PEČANER
OŠ Ketteja in Muma

Hladni zvoki — Foto Hvastija

Naša menza

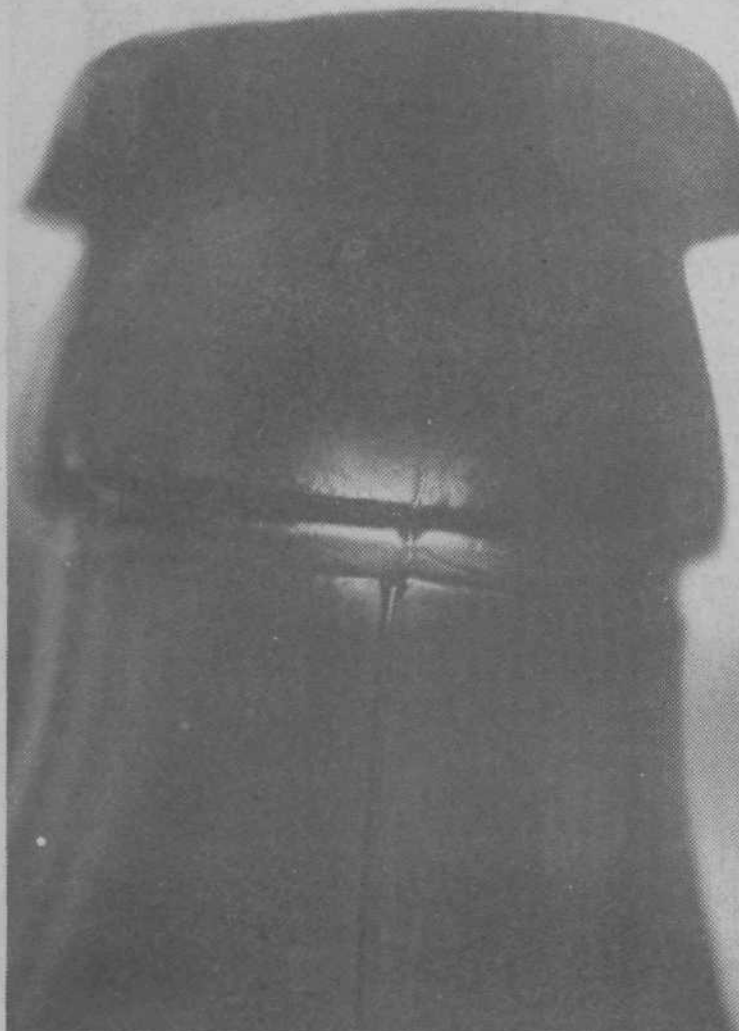
Izdelano je bilo več variant adaptacije v svrhu začasne rešitve priprave toplih obrokov v tovarni. Tonamensko so izdelali ankete, na vrsto je prišla tudi četica mojstra Zmezetga. Ker stvari še niso obdelane, vam jih ne morem posredovati, so mi odgovorili. V svrhu popuščanja napetosti in v interesu javnosti sem obiskal Zmezetgov oddelek. Obiskal na delovnem mestu, ampak med work factorjem in po domače čik pavzo.

1. Kaj spet šariš s tistim blokom. Napiši, da je še kar dobro, za mal' gnarja mal' muz'ke. Pogrešam zelje.
2. Raje povprašaj, koliko so stali načrti za tri variante adaptacije. Gotovo kak dober pasulj manj v menzi ta mesec. Preveč mesa!?!?
3. Ti, ki takole brskaš po fabriki, oglasi se jutraj, pa po malici ob pol dveh v bifeju. Boš videl, da spijemo pri nas kofeta za celo občino.
4. Za kaj si rekel, da gre? Za menzo? Nič ne hodim tja, imam živ-žava že v delavnici dovolj. Z bratom sva kupila prašiča in imava domačo malico za vse leto. In še mošt si prineseva.
5. Kaj niti pokaditi ne morem v miru? Seveda, nalogo imaš, da nas zaslišuješ. Nakracaj nekaj, meni je vseeno, kje bo menza, važno mi je, da imamo nekaj toplega v želodcu.
6. Se strinjam. V redu je topla malica. In poceni. Za nas so premajhne porcije. Veliko kalorij rabim. Dosti delam, pa še popoldne sem na bajti.
7. Zadosti mi je čakanja na kofedro. Zmenili smo se, da si bomo obvezno kavico sami kuhali. Raje organiziraj kake skodelice, pa ne iz menze.
8. Sem že na vrsti? Boš pa prav vse nas zapisal? Včasih so žlice še mokre in krožniki tudi. Pa... hrana je dobra, le porcija je premajhna.

No, prav vseh nisem utegnil pobarati na to temo. Saj so že ti odgovori dovolj prepričljivi. Sporočili so jih možakarji v zamazanih oblekah in haljah, trdih pesti in voljni dela. Vem, da dobro zaslužijo in rabijo močnejšo hrano. Vem tudi, da je za marsikoga naš topli obrok edina kuhana hrana tistega dne. Zato pa mi jo je pošteno zasolil mojster Zmezege: »Zakaj pa ti ne hodiš z nami na malico? A, imaš drugačne barve bon...

P. S. Naj mi lektor, urednik in bralci oprostijo. S poštenim namenom sem zaznal tovarniško govorico in skušal ujeti utrip. Sem pač delavec.

JAGR

V vsaki steklenici je drobec sonca — ko bi ljudje uživali le njega!
— Foto Dušan, VI. gimnazija

Ledena cesta

Cesta bela in ledena,
s snegom vsa je zameđena.
Avto naš po njej drvi —
kaj če z nje rohneč zgrmi?

Kaj bi tisto! Hija, hoj!
včasih s konji šlo je, joj!
In to z enim, dvema, tremi,
pa bi zdaj ne šlo z vsemi

petinpetdeset HP!?
Misli, sklepa naš šofer
in prezre brzinomer...
V jarku temnem znajde se...

ANTON RUS,
SAP Ljubljana

Tih šepet

Moja Lika

Lika je talas mora.
Lika je šum vetra s gora.
Lika je velika njiva.
Ona je vočnjak pun modrih šljiv.
Lika je velika snežna gruda.
Lika je znoj seljačkov truda.
Lika, to su jezera i drveća
Lika je šareno poljsko cveće.
Lika je šum plitvičkog slapa,
Lika je zemlja junaka.

JOŽICA VIDOŠ,
Saturnus

Mravlja, muren in še kdo

(Prva variacija na staro temo)

Lepega pomladnega dne sem stopil v gostilno in začuden opazil, kako sedi za gostilniško mizo — Mravlja. Kako je to mogoče? Sonce, pomlad, vse hiti in se trudi... Mravlja pa takole? Tu je nekaj narobe! Le kako more Mravlja, vzor pridnosti in delavnosti, v takem dnevu popivati! Ko bi bil to Muren, potem — da. To bi bilo celo naravno. Saj poznate tisto o Mravlji in Murnu, kajne? Mravlja je vse poletje tekala in zbirala hrano, a Muren jo je pri tem mirno gledal. Ko pa je prišla zima, je Muren potrkal na Mravljinu vrata... vsedel sem se k njej.

»Kaj je s teboj, Mravlja. Zakaj ne delaš? Ali ti lahko kaj pomagam?«

»Meni ne more nihče več pomagati.« Solzica se ji je potočila po licu.

»Nič več ne delam, nič več nisem pridna. Ne sploča se, ne bom delala za lenuhe.«

Postal sem resnično radoveden in Mravlja mi je povedala svojo zgodbo. Sebi v tolažbo, nam v poduk.

»Vse se je začelo zaradi Murna.«

»Seveda, že vem. Gre za tistega Murna, ki nič ne dela, ampak samo muzicira, medtem ko ti delaš. Pozimi, ko ga tare lakota, pa trka na tvoja vrata. Ti mu seveda ničesar ne daš...«

»Ni res! Letos pozimi sem mu morala dati polovico pridelka.«

»Le zakaj si pustila, da ti je vzel? Upreti bi se mu morala in poklicati na pomoč oblast. Vsi skupaj bi že pokazali lenuhu.«

»Saj mi ni vzelo! Sodišče mu je prisodilo polovico vsega... sicer pa — poslušaj.«

Začetek je tak kot v basni, a konec povsem drugačen. Komaj se je zima začela, že je Muren potrkal in me prosil za hrano. Pred nosom sem mu zaloputnila vrata in čakala, da bo drugič potrkal. Nekaj bi mu jih nabrenkala, potem pa bi mu dala hrane, saj ga vendar ne bi mogla pustiti brez vsega v mrzli zimi.

Toda drugič ni potrkal. Pogledala sem skozi okno in videla, kako samozavestno koraka proti mestu.

Minilo je komaj teden dni, ko sem dobila v modri ovojnici poziv, naj se zglasim na sodišču. Pozivu je bila priložena obtožnica, v kateri je pisalo črno na belem, da me toži Murn, ker mu nisem hotela izročiti pridelka, do katerega je imel pravico, kot je pisalo, iz naslednjih štirih razlogov:

Prvič, ker mi je pri delu godel. Zato sem lažje delala, življenje mi je bilo lažje in ima zato muziciranje velike zasluge, da sem bila uspešna pri delu. Sploh lahko tožitelj Mur s pricami dokaže, da ni godel zaradi sebe in samemu sebi, temveč izključno zaradi toženke, to je mene. Da sem bila z njegovim igranjem zadovoljna, je nedvoumen dokaz tudi to, da mu igranja, ki ga sicer sam mrzi, nisem nikoli prepovedala.

Drugič sem s tem, da sem tako hitro in pridno pobirala pridelke, onemogočila Murnu, da bi sam nabral zalogo. S tem sem dokazala, da sem velika egoistka, a Murn — znan kavalir — mi je kot ženski dal prednost. Ko je nameraval še on nabirati pridelke, teh preprosto ni bilo več, ker sem že vse pobrala. Pri tem je jasno, da gre vključno za zemljišče, na katerem je tudi on opravljal svoje življenjske funkcije in je že pridobil številne pravice, katerih pa zaradi moje vsiljivosti in predrznosti ne more uresničevati.

Tretjič je iz prejšnjega dokazano, da gre za neupravičeno prisvajanje skupne, kolektivne letine. To je še posebej obsodbe vredno, ker se je dogajalo v času, ko pospešeno razvijamo nove, boljše medsebojne odnose.

In četrtič: pretirano nabiranje lahko označimo tudi kot neupravičeno bogatenje. To pa je druž-

beno škodljivo in zato tudi kaznivo.

Predložiti bi morala ustrezne dokumente o mojih nadpravicah. Tako je pisalo. A teh seveda nisem imela.

Sodišče je obtožbo v celoti osvojilo in priznalo Murnu polovico ali pet desetih pridelka, kot je pisalo v sodbi. Ker sem se neupravičeno prilaščala splošne dobrine in zato neupravičeno bogateja, sem bila še kaznovana. Izročiti sem morala dve desetini preostale zaloge. Vmešala se je še srenja in mi zaradi visokega dohodka odmerila davek v višini ene desetine. Zaradi neizpodbitne krivde sem morala plačati vse sodne stroške in advokate, kar je spet zneslo eno desetino.

Sedaj pa prosim, izračunaj, koliko mi je ostalo! Ena cela desetina! In lahko mi verjameš, da je družina stradala.«

Tako je končala Mravlja svojo zgodbo, nagnila kozarec in ga zagnala skozi okno v lep sončen dan, ki so ga poživiljali živahni Murnovi zvoki.

Bil sem osupel.

»To je res krivično, tako ne gre! Moraš se pritožiti, še drugod moraš iskati pravico. A vseeno moraš delati. Kaj bo, če ne boš nabirala hrane? Kaj bo s tabo in tvojo družino pozimi? Kaj bo, spregovoril!

Kaj bo z Murnom?

»Me ne zanima! Kar se mene tiče, vem, kaj bom. Jutri odpotujem.«

»Odpotuješ?«

»Da, grem na tuje!«

Ej Muren, Muren, slabo se ti piše.

In kaj bo z nami? Kako bomo sestavljali pogovore in basni?

IN KAKO JE BILO.

Mravlja je povežala culico in odšla na tuje. Še enkrat se je ozrla na osamelu mravljišče, potem pa si je odločno obrisala solzico in stopila na pot, ki je vodila v daljini svet.

Muren je zataknil sodbo za polico, snel gosli in veselo godel vse dolgo poletje. Pozabil je na Mravljo, sodišče, jesen in zimo.

A zima ni pozabila nanj. Poletje je minilo, za njim jesen in nekega jutra je zima neizprosno potrkala na vrata. Muren, ki je pravkar snemal gosli in si hotel zaigrati jutranjo pesem, se je zdrznil. Položil je gosli na polico in se zamislil.

»Nič ne pomaga, treba bo k Mravlji.« Spomnil se je sodbe in jo vso zaprašeno potegnil izza police. Skrbno jo je očistil prahu in jo spravil v notranji žep oguljenega fraka. »Morebiti mi bo prav prišla, da bom z njo Mravlji osvežil spomin, če se ne bo zavedala svojih dolžnosti.«

Odločno se je odpravil proti Mravljinemu domu in kaj hitro obstal pred pustim vhodom. Vrata so bila odprta na stežaj in so žalostno zaškripala, kadar se je zimski veter uprl vanje. Osupel je obstal. Spomnil se je govoric, da se je Mravlja izselila in strah mu je stisnil srce.

Stopil je v mravljišče. Bilo je prazno in pusto, v njem že dolgo ni prebival nihče. Ves zbežan se je usedel na razmajano klopi in globoko razmišljal. Zanj je bil to velik napor, tako globoko ni mislil že vse leto in mu je zaradi tega znaj obilil čelo. V strahu za svoj obstoj pa je hitro našel rešitev. Odločno je vstal in se odpravil proti mestu, naravnost na sodišče.

Tam ga niso bili prav nič veseli. Bližal se je konec delovnega dne, česar Muren ni mogel vedeti in so vsi hiteli s pospravljanjem. Končno se je le prebil do predsednika sodišča in se postavil pred njegovo mizo.

»Tu sem!«

»Vidim! In kaj želiš?«

»Pravico iščem. Enkrat ste mi jo že dodelili,

saj se spomnite tistega mojega spora z Mravljo?«

»Spomnim. In kaj je sedaj narobe?«

»Vse, vse je narobe. Zima je, jaz pa nimam zagotovljenih sredstev za preživetje.«

»Če ti Mravlja noče zagotoviti pridelkov, jo moraš ponovno tožiti. Najemi advokata, ta naj vložijo tožbo. Obljubim ti, da jo bomo takoj obravnavali. Sedaj pa dovoli...«

»Mravlja ne pride v poštev. Nje ni več. Odšla je. Od nje ne morem zahtevati ničesar, ker je ni.«

»Koga potem tožiš? ... Sicer pa, mudi se mi. Vložijo tožbo. Bomo že videli.«

»Nikogar ne tožim, prišel sem samo po svojo pravico.«

»Brez tožbe ni pravice. Samo minuto ti dam še časa, pol minute si ga bom vzel za odgovor. Potem pa zgini.«

»Ker ni Mravlje, zahtevam od vas, da me preživljate.«

»Mi, kakaj mi? Le kje si slišal, da moramo mi podpirati tvojo lenobo!«

»Pred letom ste govorili drugače in pazite na besede. Tožil vas bom zaradi obrekovanja. Preživljati me morate, ker ste vi s svojo sodbo pregnali Mravljo.«

»Mi, sodišče? Le kako ti to pade na misel? Ti si jo pregnal, ker si jo tožil in preveč izkoriščal.«

»Ne, pregnali ste jo vi, ker ste ji s sodbo odvzeli devet desetih pridelka.«

»Saj si to ti zahteval, daj si vendar dopovedati.« Predsednik sodišča se je razburil, skočil pokonci in se nervozno prestopil po sobi.

Muren je ostal popolnoma miren. Izgubiti ni imel kaj, dobil je lahko vse. »Jaz nisem zahteval. Zadovoljil bi se z dvema desetinama! Vi ste pa mi jih dodelili pet, tako da se mi je del pridelka pokvaril.«

»A zakaj si vzel toliko?«

»Vedno spoštujem odloke oblasti, nikdar jim ne nasprotujem. Jaz sem discipliniran državljan, če bi mi odmerili dve...«

»Poslušaj res nimam časa. Pomagati si boš moral na drug način. Sodišče nima nič pri tem!«

»H komu naj grem? Kdo je kriv, da je Mravlja odšla? Vi, ponavljam, vi, ki ste ji odvzeli devet desetih in ji s tem onemogočili obstanek. Ravnali ste strašno nehumano, v nasprotju z vsako zdravo pametjo. S tem ste tudi meni napravili krivico, odvzeli ste mi vir preživetja in zahtevam, da jo popravite. Če tega ne storite, bom moral povedati na glas, da v tej deželi ni pravice in sodišče zatira male ljudi...«

»Pazi, za take besede boš odgovarjal pred zakonom!«

»Nič ne bom pazil, nič se ne bojim! Zahtevam samo pravico. Če mi pravice ne morete dosoditi, pomeni to lahko samo to, da pravice v tej deželi ni in družbeni sistem zatira malega človeka. Ne morem več živeti zaradi krivice!«

Sodnik je postal besen. Besen je postal še posebno zato, ker se mu je resnično mudilo na zmenek. Sprevidel je, da se ga zlepa ne bo znebil. Zato je stopil za mizo in z resnim, uradnim glasom izrekel sodbo:

»V imenu države! Na podlagi zakona o ponašanju, dolžnostih in pravicah državljanov obsodim državljana Murna, nezaposlenega individua, zaradi kršitve zgoraj citiranega zakona na šest tednov zapor.«

Proti sodbi ni pritožbe, izvrši naj se takoj! Obrazložitev. Državljan Muren se je na najvišjem uradnem mestu, ki ščiti red in zakonitost, to je na sodišču, neprimerno obnašal, žalil uradne osebe, blatil državo in njen sistem ter s tem ogrožal varnost obstoječega reda.«

Po tem uradnem dejanju se je sodnik usedel in pozvonil: »Straža, takoj mi odvedite tega cepca za šest tednov v zapor.« Potem je naglo stekel in ravno še pravi čas prišel na zmenek. Biriča sta Murna zgrabila in ga odvedla po hodniku.

»Premila obsodba, zima traja vendar tri mesece,« si je mislil Muren, »toda bolje nekaj kakor nič.«

Ponosno je dvignil glavo in mislil zakričati: »Meni je vseeno kako, važno je, da me boste preživljali.« Toda tisti hip je zagledal poln hodnik ljudi, ki so strmeli vanj. Zato se je premislil, stopil na prste in zakričal: »Tako je državljan, za pravico moram, če je treba, tudi trpeti!«

M. M.